

Սիմեոն Պղնձահանեցի,
մանրանկարը՝
Գ. Ղազարյանի
2015 թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2025

18

ԺԱԿԵԳՅՈՒՆ ՎԵՐԱԳՈՂԱՆՈՒՄԻ ՎՏԱՌԱՅԱԿՈՒՄԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԳԵՂԱՐՎԵՍԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ

18 2025/1

ԳԵՂԱՐՎԵՍԻ
ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ

ՏԱՐԵ ԳԻՐՔ

ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԵՎ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ

ՏԱՐԵԳԻՐՔ

ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀՈՒՍԱՆԻՏԱՐ
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

18 2025/1

ԵՐԵՎԱՆ

Հրատարակվում է Հայաստանի գեղարվեստի պետական
ակադեմիայի գիտական խորհրդի որոշմամբ

Published by the decision of the Academic Council of
the State Academy of Fine Arts of Armenia

ՀԱՄԱՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ՝
Անահիտ Օհանյան

ISSUE RESPONSIBLE
Anahit Ohanyan

Գեղարվեստի ակադեմիայի **Տարեգիրք**, 18, 2025/1, 232 էջ

Yearbook of the Academy of Fine Arts, 18, 2025/1, 232 p.

Ежегодник академии художеств, 18, 2025/1, 232 с.

Պարբերականն ընդգրկում է արվեստի պատմության և
հումանիտար գիտությունների ոլորտի ուսումնասիրություններ,
թարգմանություններ և ուսումնամեթոդական աշխատանքներ

The journal includes articles on history and theory of art,
humanities, translations, and teaching aids

ISSN 1829-4278
DOI:10.54503/1829-4278

© Հայաստանի գեղարվեստի պետական ակադեմիա, 2025

STATE ACADEMY OF
FINE ARTS OF ARMENIA

YEARBOOK

OF THE ACADEMY OF FINE ARTS

STUDIES IN ART HISTORY AND HUMANITIES

18 2025/1

YEREVAN

ГОСУДАРСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ
ХУДОЖЕСТВ АРМЕНИИ

ЕЖЕГОДНИК

АКАДЕМИИ ХУДОЖЕСТВ

ИСКУССТВОВЕДЧЕСКИЕ И
ГУМАНИТАРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

18 2025/1

ЕРЕВАН

ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ՝

Զարուհի Հակոբյան / Հայաստան
արվեստ. թեկնածու, ԵՊՀ, ՀԳՊԱ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ՝

Վարդան Ազատյան / Հայաստան
արվեստ. թեկնածու, ՀԳՊԱ ղեկավար

Քրիստինա Մարանցի / ԱՄՆ
արվեստի դոկտոր,
Հարվարդի համալսարան

Յանա Չեխանովեց / Իսրայել
ինագիտության դոկտոր,
Բեն Գուրիոնի համալսարան, Նեգև

Իգոր Դորֆման-Լազարև / Բուլղարիա
պատմության դոկտոր (Habil)
Սուրբ Կլիմենտ Օհրիդսկու անվան
Սոֆիայի համալսարան

Սոփիո Տավաձե / Վրաստան
արվեստի տեսության և պատմության
ակադեմիական դոկտոր,
Բաթումի արվեստների պետական
համալսարան

Վիկտորիա Դեմենովա / Ռուսաստան
արվեստ. թեկնածու, Ռուսաստանի
առաջին նախագահ
Բ. Ն. Ելցինի անվան Ուրալի Դաշնային
համալսարան

Նազենի Դարիբյան / Հայաստան
արվեստի պատմության դոկտոր
(Փարիզ),
Մատենադարան, ՀԳՊԱ

Քնարիկ Ավետիսյան / Հայաստան
արվեստ. թեկնածու, ՀԳՊԱ, ՀԱՊ

Արմինե Գաբրիելյան / Հայաստան
պատմ. գիտ. թեկնածու, ՀՀ ԳԱԱ
ինագիտության և ազգագրության
ինստիտուտ, ԵՊՀ

Արմինե Մելքոնյան / Հայաստան
պատմ. գիտ. թեկնածու,
Մատենադարան, ՀԳՊԱ

Արմեն Եսայանց / Հայաստան
արվեստ. թեկնածու,
Գաֆէաճեան արվեստի կենտրոն

EDITOR-IN-CHIEF

Zaruhi Hakobyan
PhD in Art History, YSU, SAFAA

EDITORIAL BOARD

Vardan Azatyan / Armenia
PhD in Art History, rector of SAFA

Christina Maranci / USA
Doctor of Arts,
Harvard University

Yana Tchekhanovets / Israel
Doctor of Archaeology,
Ben-Gurion University of the Negev

Igor Dorfmann-Lazarev / Bulgaria
Doctor of History (Habil)
Sofia University St Kliment Ohridski

Sopio Tavadze / Georgia
Academic Doctor of Theory and
History of Arts,
Batumi Art State University

Victoria Demenova / Russia
PhD in Art History,
Ural Federal University named after
the First President of Russia B. N. Yeltsin

Nazenie Garibian / Armenia
Doctor of Arts (Paris),
Matenadaran, SAFAA

Knarik Avetisyan / Armenia
PhD in Art History, SAFAA, NGA

Armine Gabrielyan / Armenia
PhD in History, Institute of Archaeology
and Ethnography, NAS of RA, YSU

Armine Melkonyan / Armenia
PhD in History, Matenadaran, SAFAA

Armen Yesayants / Armenia
PhD in Art History,
Cafesjian Center for the Arts

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Заруи Аюкян / Армения
канд. искусств., ЕГУ, ГАХА

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Вардан Азатян / Армения
канд. искусств., ректор ГАХА

Кристина Маранци / США
доктор искусств.,
Гарвардский университет

Яна Чехановец / Израиль
доктор археологии,
Университет Бен-Гурион в Негев

Игорь Дорфман-Лазарев / Болгария
доктор истории (Habil)
Софийский университет имени святого
Климента Охридского

Софио Тавадзе / Грузия
Академический доктор теории и
истории искусств,
Батумский государственный университет
искусств

Виктория Деменова / Россия
канд. искусств.,
Уральский Федеративный университет
им. Первого президента России
Б.Н. Ельцина

Назени Гарибян / Армения
доктор истории искусств (Париж),
Матенадаран, ГАХА

Кнарик Аветисян / Армения
канд. искусств., ГАХА, НГА

Армине Габриелян / Армения
кандид. истор. наук, Институт археологии
и этнографии НАН РА, ЕГУ

Армине Мелконян / Армения
канд. ист. наук,
Матенадаран, ГАХА

Армен Есаянц / Армения
канд. искусств.,
Центр искусств Гафесчяна

Գեղարվեստի ակադեմիայի «Տարեգիրք», 18 2025/1

Գիտական պարբերական, ՀԳՊԱ հրատ.

Երևան, Իսահակյան 36, հեռ.՝ +374 10 56 07 86

Կայքէջ՝ <http://safa.am>

Էլ. հասցեներ՝ zaruhyakobyan@gmail.com

mash56@inbox.ru

Հայերեն տեքստերի խմբագիր՝

բանաս. գիտ. թեկնածու

ԱԼԱ ԽԱՌԱՏՅԱՆ

Editor of the Armenian texts

ALA KHARATYAN (PhD in Philology)

Ռուսերեն տեքստերի խմբագիր՝

բանաս. գիտ. թեկնածու

ՀԱՍՄԻԿ ՇԱԹԻՐՅԱՆ

Editor of the Russian texts

HASMIK SHATIRYAN (PhD in Philology)

Անգլերեն տեքստերի խմբագիր՝

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

Editor of the English texts

GAYANE MOVSISIAN

Լուսանկարների մշակում,

Համակարգչային էջադրում՝

ՆԱՐԱ ՄԵՆԴԵԼՅԱՆ

Layout and Cover Design by

NARA MENDELYAN